

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

වැලිගම නගර සභාවේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය මෙහෙයුම් ප්‍රකාශනය, ශුද්ධ වත්කම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරු ද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන් වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන නගර සභා අඥා පනතේ (255 අධිකාරිය) 181 (1) උපවගන්තිය සහ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10(1) උපවගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 (1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට වැලිගම නගර සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් තත්ත්වගණනය කළ මතයක් පළ කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

නගර සභාවේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16 (1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව නගර සභාවේ වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇති විය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මකභාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුවත් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, වේතනාන්විත මහභරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මග හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම් අගයන ලදී.

හැකි තාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කල නගර සභාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකි වන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ නගර සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, නගර සභාව ක්‍රියාකර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 වෙනත් තෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ පහත සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වේ.

- (අ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව නගර සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වේ.
- (ආ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ඉකුත් වර්ෂයේදී මා විසින් සිදුකරන ලද නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව ඇත.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.6.1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ස්ථාවර තැන්පතුව වෙනුවෙන් ලැබිය යුතු පොළිය රු.153,260 ක් ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.	ඉදිරියේදී නිවැරදිව ලැබිය යුතු ස්ථාවර තැන්පතු පොළිය පරිනාල සටහනක් මගින් ගිණුම්ගත කරන බව.	නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී මිලදී ගෙන තිබූ එකතුව රු.233,903 ක් වූ තොගවල වටිනාකම ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.	මහ හැරුණු අයින්ම ඉදිරියේදී නිවැරදිව ගිණුම්ගත කරන බව.	මිලදී ගත් සියලු තොග අයින්ම නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ හිඟහිටි ටෙන්ඩර් බදුකුලී රු.611,810 ක් වැඩියෙන් ගිණුම්ගත කර තිබුණි.	හිඟ හිටි ටෙන්ඩර් බදු කුලී වෙනසට හේතුව සොයමින් පවතින අතර ඉදිරියේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	ටෙන්ඩර් බදු කුලී පිළිබඳ පරීක්ෂාකර නිවැරදිව ගිණුම්ගත කළ යුතුය.
(ඈ) රු.183,565 ක කර්මාන්ත ණයහිමි හා රු.181,012 ක විවිධ ණයහිමි වටිනාකම් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.	ඉදිරියේදී නිවැරදිව ගිණුම්ගත කරන බව.	අදාළ වන පරිදි ණයහිමියන් සඳහා වෙන් කිරීම් සිදුකර ගිණුම්ගත කළ යුතුය.

1.6.2 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම්

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන ගිණුම් විෂයයන් 2කට අදාළ ශේෂයන් හා ඊට අදාළ උපයෝගී ලේඛනවල දැක්වෙන ශේෂ අතර රු.මිලියන 9.67 ක වෙනසක් පැවතුණි.	ඉදිරියේදී මෙවැනි දෝෂ සිදු නොවීමට කටයුතු කරන බව.	අදාළ ශේෂවල වෙනස්කම් සසඳා නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.6.3 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණ	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
යාවත්කාලීන කරන ලද ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය, විස්තරාත්මක උපලේඛන හා කාල විශ්ලේෂණ ඉදිරිපත් නොකිරීම නිසා එකතුව රු.මිලියන 28.76 ක් වූ ගිණුම් විෂයයන් 07ක් විගණනයේදී සතුටුදායක ලෙස පරීක්ෂා කිරීමට නොහැකි විය.	පෙර වර්ෂයේ සිට පැවත එන ශේෂ වේ. ඉදිරියේදී නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කරන බව.	ගිණුම් ශේෂ තහවුරු කෙරෙන සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්මවූ ආදායම රු.මිලියන 6.04 ක් වූ අතර, ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්මවූ ආදායම රු.මිලියන 9.5 ක් විය.

2.2 ආදායම් පරිපාලනය

2.2.1 ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල් කළ ආදායම්, රැස් කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම්

ලේකම්වරයා විසින් ඉදිරිපත් කළ තොරතුරු අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයට හා ඉකුත් වර්ෂයට අදාළව ඇස්තමේන්තුගත ආදායම, බිල් කළ ආදායම්, රැස්කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම් පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

ආදායම් ප්‍රභවය	2024					2023				
	ඇස්තමේන්තුගත ආදායම	බිල් ආදායම	කළ රු.	රැස්කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය	ඇස්තමේන්තුගත ආදායම	බිල් ආදායම	කළ රු.	රැස්කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය
	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.
(i) වරිපනම් හා බදු	19,325,000	14,277,520	17,689,146	9,883,011	15,350,000	15,802,122	15,248,126	13,294,637		
(ii) කුලී	31,005,197	27,269,300	27,922,769	19,627,206	29,264,000	24,603,277	25,239,861	20,280,675		
(iii) බලපත්‍ර ගාස්තු	8,064,500	11,563,284	10,799,794	1,652,549	4,314,500	10,354,532	9,801,932	889,059		
(iv) වෙනත් ආදායම්	17,795,000	12,700,385	12,786,144	726,433	15,473,000	11,815,334	11,852,035	812,192		
	----- 76,189,697 =====	----- 65,810,489 =====	----- 69,197,853 =====	----- 31,889,199 =====	----- 64,401,500 =====	----- 62,575,265 =====	----- 62,141,954 =====	----- 35,276,563 =====		

2.2.2 ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්යසාධනය

සභාවේ ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්යසාධනය සම්බන්ධ නිරීක්ෂණ පහත දැක්වේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) වරිපනම් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට වරිපනම් ඒකක 8375 කට අදාළව රු.මිලියන 9.16 ක හිඟ ශේෂයක් අයකර ගැනීමට පැවතුණි.	ජංගම සේවා හිඟ ආදායම් පැවැත්වීම, රතු කඩිනමින් අයකර නිවේදන යැවීම, ගැනීමට කටයුතු ක්ෂේත්‍ර රාජකාරි කළ යුතුය. කටයුතුවල නියුතු නිලධාරීන් මගින් හිඟ වරිපනම් අය කර ගැනීමට කටයුතු කර ඇති බව.	
(ආ) කුලී (i) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට පැවති රු.මිලියන 19.63 ක හිඟයෙන් කඩ කාමර 104 කට අදාළව රු.මිලියන 10.13 ක කඩ කුලී අයවීමට තිබුණු අතර එම හිඟ ශේෂයට ඇතුළත් කඩ කාමර 55 කට අදාළ රු.මිලියන 4.47 ක ශේෂය වසර 2 ක කාලය ඉක්මවා තිබුණි.	විශාල මුදලක් සහිත කඩකාමර හා ගිවිසුම් නොමැති කඩකාමර සඳහා මේ වන විට ගත හැකි සියලු විසඳුම් ලබා ගනිමින් සිටින අතර නීති කටයුතු සිදු කරන බව.	හිඟ ආදායම් කඩිනමින් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(ii) දකුණු පළාත්, පළාත් පාලන කොමසාරිස්ගේ 2010 දෙසැම්බර් 27 දිනැති අංක ද.ප.පා/පා.ප.කො./2010/01 දරණ චක්‍රලේඛයේ 04 වන ඡේදයට අනුකූල නොවී එකතුව රු.487,500 ක එක්වත් මුදල් අය නොකර නගර සභාව සතු වෙළඳ සංකීර්ණ 03 ක කඩ කාමර 03 ක් බදු දී තිබුණි. ඉන් රු.17,500 ක හිඟ හිඟ ආදායම් මුදල 2025 මැයි 23 දින කඩිනමින් අයකර ගන්නා ලද ගැනීමට කටයුතු අයකර ගන්නා ලද ගැනීමට කටයුතු අතර අනෙක් කඩ කළ යුතුය කාමර දෙක සඳහා නීති කටයුතු සිදු කරන බව.

(ඇ) වෙනත් ආදායම්

සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන දිනට පළාත් සභාවේ ප්‍රධාන ලේකම්වරයාගෙන් මුද්දර ගාස්තු රු.මිලියන 23.74 ක් ලැබිය යුතුව තිබුණි.	සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට හිඟ මුද්දර ගාස්තුවෙන් රු.මිලියන 13.39 ක මුදලක් ලැබී ඇති බව.	හිඟ ආදායම් කඩිනමින් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය
--	---	---

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 පනතින් පවරා ඇති කාර්යයන් ඉටු කිරීම

නගර සභා ආඥා පනතේ 4 වන වගන්තිය යටතේ මහජන සෞඛ්‍ය, පොදු උපයෝගීතා සේවා සහ පොදු මංමාවත් පිළිබඳ කාරණා විධිමත් කිරීම හා පාලනය කිරීම, ජනතාවගේ සුඛ විභරණය, පහසුව හා සුභසාධනය යන සභාව විසින් ඉටු කළයුතුව තිබුණු කර්තව්‍යයන් ඉටු කිරීම පිළිබඳව නිරීක්ෂණය වූ කරුණු පහත දැක්වේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2006 වර්ෂයේදී කප්පරතොට, පාමන් ඒකල ඉඩමේ අක්කර 18 ක භූමි භාගයක ආරම්භ කර තිබුණු සන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය සඳහා පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍රය ලබා ගෙන නොතිබුණු අතර ජ්‍යෙෂ්ඨ ප්‍රතිවක්‍රියකරණය සඳහා මිලදී ගෙන තිබුණු පිරිවැය රු.මිලියන 2.07 ක යන්ත්‍ර 04 ක් මාස 03 ක කාලයක සිට නිෂ්කාර්යව පැවතුණි.	කොමිපෝස්ට් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය විධිමත්ව කළමනාකරණය කර ගැනීම හා කොමිපෝස්ට් අංගනයේ භූමිය සකස් කිරීම පිළිබඳව සුදුසු තාක්ෂණික උපදෙස් ලබා ගැනීම සඳහා ලිඛිතව දැනුවත් කර ඇති අතර, මෙතෙක් ඒ වෙනුවෙන් ලිඛිත උපදෙසක් ලැබී නොමැතිබව.	ජ්‍යෙෂ්ඨ ප්‍රතිවක්‍රියකරණය සඳහා මිලදීගෙන ඇති උපකරණ භාවිතයට ගත යුතු අතර, පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍රය ලබා ගතයුතුය.
(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වාර්ෂික අයවැය ලේඛනය මගින් අනුමත කර තිබූ එකතුව රු.මිලියන 88.57ක් වූ මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘති 5 ක් හා පොදු උපයෝගීතා සේවා ව්‍යාපෘති 8ක් ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.	අනුමත කරන ලද වැඩ යෝජනාවල ප්‍රතිපාදන උපයෝගී කර වෙනත් වැඩ යෝජනා ඉටුකිරීමත්, ස්ථානීය පරීක්ෂාවේදී සංවර්ධනය කළ යුතු අනුමත වැඩ යෝජනා නොමැතිවීම හා මහජන විරෝධතා පැවති බව.	නිසි අධ්‍යයනයක් සිදුකර සංවර්ධනය කළ යුතු වැඩ යෝජනා හඳුනාගෙන අයවැය ලේඛනයට ඇතුළත් කිරීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම කළ යුතුය.

3.2 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ දැක්වීම	අදහස් නිර්දේශය
(අ) 2024 වර්ෂය සඳහා වෙළඳ බලපත්‍ර ගාස්තු නියම කිරීම අනුව, ලංකා සංචාරක මණ්ඩලයේ ලියාපදිංචි කර ඇති හෝටල්, ආපනශාලා, නවාතැන්පොළවලින් ඉකුත් වර්ෂයේ ලැබීම් වලින් සියයට 1 ක බලපත්‍ර ගාස්තුවක් අයකළ යුතු හෝටල් 06 කින් බලපත්‍ර ගාස්තු අයකර නොතිබුණි.	බලපත්‍ර නොගන්නා වෙළඳ ආයතනයන් 05 සඳහා නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට ආදායම් පරීක්ෂක නිලධාරී වෙත තොරතුරු ලබා දී ඇති බව.	ලබා අප්‍රමාදව ගාස්තු අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු අතර වාර්ෂිකව අළුතින් ආරම්භ කළ හා වසා දමන ලද හෝටල්, ආපනශාලා හා නවාතැන්පොළවල් හඳුනාගත යුතුය.
(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී වෙළඳ බලපත්‍ර නිකුත් කර තිබුණු කර්මාන්ත ඒකක 28 ක් පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍ර ලබා ගෙන නොතිබුණු හෙයින් නගර සභාවට රු.138,600 ක පරිසර බලපත්‍ර ගාස්තු ආදායමක් අහිමි වී තිබුණි.	ලබාදෙන ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ නිර්දේශය පදනම් කර ගනිමින් ගැසට් පත්‍රයට අනුකූල වන සියලුම කර්මාන්ත සඳහා පරිසර බලපත්‍ර ලබාදීමට කඩිනමින් පියවර ගන්නා බව.	පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍ර කඩිනමින් නිකුත් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.3 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ දැක්වීම	අදහස් නිර්දේශය
(අ) දකුණු පළාත්, පළාත් පාලන කොමසාරිස්ගේ 2010 දෙසැම්බර් 27 දිනැති අංක ද.ප.පා./පා.ප.කො./2010/01 දරණ චක්‍රලේඛයේ 05 වන ඡේදය අනුව සභාව සතු කඩ කාමර 07ක් වසර 06 ත් වසර 40 ත් අතර කාලයක සිට නෛතික ගිවිසුම්ගත වීමකින් තොරව බදු දී තිබුණි.	ගිවිසුම්ගත වීමකින් තොරව බදුදී ඇති කඩ කාමර 7ක් අතරින් 2ක් සභාවට පවරා ගැනීමට හා ඉතිරි කඩ කාමර 05 සඳහා නීති කටයුතු සිදු කරන බව.	අදාළ කඩ කාමර 07 සම්බන්ධයෙන් චක්‍රලේඛ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතු අතර එසේ කටයුතු නොකරන ලද නිලධාරීන් සම්බන්ධයෙන් සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

(ආ) දකුණු පළාත්, පළාත් පාලන කොමසාරිස්ගේ 2010 දෙසැම්බර් 27 දිනැති අංක ද.ප.පා/පා.ප.කො./2010/01 දරණ චක්‍රලේඛයේ 5 වන ඡේදය අනුව සෑම ගිවිසුමක්ම වසර 03කට වරක් යාවත්කාලීන කළ යුතු වුවත් එසේ කටයුතු නොකිරීම නිසා සභාව සතු කඩ කාමර 181 ක ගිවිසුම් කාලය අවසන් වී මාස 06 ත් වසර 12 ත් අතර කාලයක් ගතවී තිබුණි.	ගිවිසුම් යාවත්කාලීන නොකරන ලද බදුකරුවන් වෙත දිගින් දිගටම ලිපි මගින් දැනුවත් කිරීම් සිදු කර ඇති බව.	ගිවිසුම වසර 03 කට වරක් යාවත්කාලීන කිරීමට කටයුතු කළ යුතු අතර එසේ කටයුතු නොකළ නිලධාරීන් හා බදුකරුවන් සම්බන්ධයෙන් සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.
---	--	---

3.4 වත්කම් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සභාව භුක්ති විදින ඉඩම් 48 ක නීත්‍යානුකූල අයිතිය පවරා ගැනීමට සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසානය වන විටත් කටයුතු කර නොතිබුණි.	පෙර සභාවල මන්ත්‍රීධුර හෙබවූ අය විසින් සභාව සතු ඉඩම් කොටස්වලට අදාල ලිපිලේඛන අස්ථානගත කර ඇති බවට තොරතුරු පවතින අතර, එබැවින් අයිතිය තහවුරු කරගැනීමට අවශ්‍ය කටයුතු සිදුකරගෙන යාමට අපොහොසත් වී ඇති බව.	නීත්‍යානුකූලව පවරා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.5 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විටත්, සේවක සංඛ්‍යා සැලැස්මේ ඇතුළත් අතිරික්ත තනතුරු 20ක් විධිමත් කර ගැනීම සඳහා කටයුතු කර නොතිබුණි.	මුදල් රෙගුලාසි 71 ප්‍රකාරව සේවා දෙපාර්තමේන්තුව අයදුම්පත් හා සාධාරණීයකරණ වාර්තා ඉදිරිපත් කර ඇති බව.	සභාව සඳහා කාර්ය මණ්ඩලයේ අවශ්‍යතාවය පිළිබඳ සමාලෝචනයක් කළ යුතුය.

- (ආ) 2001 අගෝස්තු 22 දිනැති අංක 18/2001 දරණ රාජ්‍ය පරිපාලන, ස්වදේශ කටයුතු හා පරිපාලන ප්‍රතිසංස්කරණ අමාත්‍යාංශ ලේකම්ගේ චක්‍රලේඛය අනුව උපරිම කාලසීමාව අවුරුදු 05 ක් එකම තනතුරේ/ සේවා ස්ථානයේ සේවය කර ඇති සෑම නිලධාරියෙකුම වෙනත් තනතුරුවල/ සේවා ස්ථානවල සේවය කළ යුතු බවට සඳහන් වුවද, ඊට අනුකූල නොවී 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට වැලිගම නගර සභාවේ සේවයේ නියුතු තනතුරු 20 කට අදාළ නිලධාරීන් 46 දෙනෙකුගේ සේවා කාලය වසර 05 ත් 23 ත් අතර වුවද, ස්ථාන මාරු සිදු කිරීමට වගකිවයුතු පාර්ශ්වයන්ගේ අවධානය යොමු වී නොතිබුණි.
- වෙනත් ආයතන මගින් සිදු කරනු ලබන ස්ථාන මාරු පිළිබඳව අප ආයතනයට වගකීම් ගැනීමට නොහැකි බව.
- චක්‍රලේඛ විධිවිධාන අනුව, ස්ථාන මාරු සිදු කිරීමට වගකිවයුතු පාර්ශ්වයන්ගේ අවධානය යොමු කළ යුතුය.